

5:30, 21/03/2011

Ch? m?t th?i gian ng?n sau khi ???c phát hi?n, binh mã đông trong h?m m? T?n Th?y Hoàng ?ã tr? nên n?i ti?ng không nh?ng ? Trung Qu?c mà c? th? gi?i. T?ng th?ng Pháp Sarkozy trong m?t l?n t?i th?m ?ã ph?i th?t lên: "Th? gi?i có 7 k? quan, h?m m? T?n Th?y Hoàng x?ng ?áng ???c g?i là k? quan th? 8".

Ngày 29/3/1974, m?t s? nông dân ? thôn Tây D??ng, huy?n Lâm ??ng, thành ph? Tây An, Thi?m Tây, Trung Qu?c cùng ?ào gi?ng l?y n??c ch?ng h?n t?i m?t bãi ??t hoang cách làng không xa. ?? sâu ch?ng vài mét h? th?y l?n trong ??t cát ??a lên có nh?ng b? ph?n c?a t??ng ng??i b?ng g?m. M?i ng??i ??u ch? coi chúng là th? g?ch ?á b? ?i nên ?ã v?t ra xung quanh. H? không bi?t r?ng ngày mà h? v?t nh?ng m?nh sành s? ?y sau này ?ã ?i vào l?ch s? th? gi?i hi?n ??i: Ngày phát hi?n ra m?t trong nh?ng "k? quan th? gi?i" - qu?n th? t??ng binh mã đông thu?c khu m? T?n Th?y Hoàng (n?m 134 ??n n?m 171 tr??c Công nguyên), v? hoàng ?? ?ã có công th?ng nh?t Trung Qu?c th?i c? ??i.

Ch? m?t th?i gian ng?n sau khi ???c phát hi?n, binh mã đông trong h?m m? T?n Th?y Hoàng ?ã tr? nên n?i ti?ng không nh?ng ? Trung Qu?c mà c? th? gi?i. T?ng th?ng Pháp Sarkozy trong m?t l?n t?i th?m ?ã ph?i th?t lên: "Th? gi?i có 7 k? quan, h?m m? T?n Th?y Hoàng x?ng ?áng ???c g?i là k? quan th? 8".

Các nhà khoa h?c c?a Trung Qu?c và th? gi?i cùng có chung nh?n xét r?ng: N?u ??t bên c?nh các tác ph?m t??ng ?iêu kh?c c? Hy L?p ho?c c? La Mã thì có th? binh mã đông không tinh x?o b?ng. Nh?ng cái

t?o cho binh mã đông v? th? n?i tr?i là s? "k? l?" c?a nó. Theo Vi?n tr???ng Vi?n B?o tàng Trung Qu?c Viên Trung Nh?t, cái "k? l?" c?a binh mã đông n?m ? 3 ch? "??i, ?a, Chân" (to, nhi?u, chân th?c).

"??i" là kích th???c c?a hàng v?n binh mã đông ??u b?ng kích th???c ng???i th?c (k? c? các t???ng khác nh? ng?a, xe, các lo?i v? khí). "?a" là nói v? s? l???ng. S? l???ng c?a binh mã đông th?t ?áng kinh ng?c: ch? tính các h?m s? 1, 2, 3 thì s? binh mã đông ?ã lên t?i h?n 8 nghìn (riêng h?m s? 1 h?n 6 nghìn). S? l???ng kh?ng l? này ?ã khi?n ???ng Ti?u Bình c?ng ph?i gi?t mình: "Không th? t???ng t???ng ???c".

Còn v? tính chân th?c c?a binh mã đông thì Vi?n tr???ng Viên Trung Nh?t cho bi?t: Binh mã đông ???c t?o ra t?ng t???ng m?t, ch? không ph?i dùng khuôn ?úc hàng lo?t. Theo các nhà nghiên c?u ch? tính riêng s? th? c? tham gia n?n t???ng ?ã là 870 ng???i v?i nh?ng thành ph?n và phong cách khác nhau: Có ng???i là th? cung ?ình, có ng???i là th? tài t?, c?ng có ng???i là th? dân gian ???n t? kh?p các ??a ph???ng trong toàn qu?c. Vì th? các binh mã đông ???c t?o ra ??u mang phong cách, th?n thái khác nhau.

Ngay t? khi "xu?t ??u l? di?n", binh mã đông khi?n c? th? gi?i ph?i thán ph?c. Tuy nhiên, t? ?ó c?ng n?y sinh m?t v?n ?? t???ng nh? ???n gi?n nh?ng l?i làm ?au ??u các gi?i ch?c ngành kh?o c? Trung Qu?c.

Th?i ?i?m mà s? c? phát sinh là vào n?m 1998. Trong l?n ??u tiên t?i th?m khu binh mã đông, T?ng th?ng M? lúc b?y gi? là Bill Clinton, ?ã phát bi?u: "Binh mã đông th?t quá tuy?t v?i. Ng???i phát hi?n ra binh mã đông c?ng quá tuy?t v?i". Và T?ng th?ng B. Clinton ?? ngh? ???c g?p ng???i ??u tiên ?ã phát hi?n ra binh mã đông.

?ã có r?t nhi?u nguyên th? qu?c gia ???n tham quan binh mã đông, nh?ng vi?c ???t v?n ?? mu?n g?p ng???i

phát hi?n ra binh mã đồng ??n th?i ?i?m ?ó, ch? duy nh?t có T?ng th?ng B. Clinton. ?? ?áp ?ng yêu c?u này, nh?ng ng??i ph? trách khu b?o tàng ?ã "r?t h?n nhiên" cho g?i D??ng Chí Phát, xã viên công xã, m?t trong nh?ng ng??i tham gia công vi?c ?ào gi?ng vào ngày 29/3/1974. Cu?c g?p gi?a T?ng th?ng Hoa K? v?i m?t nông dân Trung Qu?c vô danh ?ã ???c gi?i truy?n thông c?a Trung Qu?c và th? gi?i ??a tin r?t r?m r?.

V? ph?n mình, D??ng Chí Phát không th? t??ng t??ng ???c bu?i g?p "ng?u nhiên" ?ó l?i khi?n cu?c ??i c?a mình b??c ra "vùng ánh sáng chói lòa". V?i cái "gi?y ch?ng nh?n" là ng??i ??u tiên phát hi?n binh mã đồng", ch? sau m?t ?êm, t? m?t nông dân vô danh, D??ng Chí Phát b?ng tr? thành ng??i n?i ti?ng, ???c nhi?u t? báo, nhi?u ?ài truy?n hình ph?ng v?n, ???c m?i ?i n??c ngoài, ??ng ?àn nói chuy?n v? vi?c phát hi?n binh mã đồng... H?ng truy?n hình Nh?t NHK c?ng m?i D??ng Chí Phát sang Nh?t, ph?ng v?n tr?c ti?p trên ?ài truy?n hình c?a h?.

T?i các c?a hàng bán ?? l?u ni?m trong khu m? T?n Th?y Hoàng, n?u các ?? l?u ni?m có ch? ký c?a D??ng Chí Phát thì ???c bán v?i giá r?t cao. Nh?ng khách tham quan mu?n ch?p ?nh v?i D??ng Chí Phát c?ng ph?i tr? cho ông ta 50 t?. Các kho?n thu nh?p này có "n?m m? c?ng không th? t??ng t??ng ???c" ??i v?i m?t xã viên nông nghi?p.

S? n?i ti?ng c?a D??ng Chí Phát ?ã làm bùng lên cu?c chi?n "vô ti?n khoáng h?u" gi?a nh?ng ng??i ?ào gi?ng n?m x?a. "Ai ?ã phát hi?n ra binh mã đồng?". K?t qu? r?t nhi?u ng??i ??u kh?ng kh?ng r?ng "chính tôi m?i là ng??i ??u tiên". V?y ?âu là s? th?c?

Theo các c? quan ch?c n?ng ??a ph??ng, trong cái ngày nông dân thôn Tây D??ng cùng nhau ?ào gi?ng, t?i hi?n tr??ng có 3 nhóm, m?i nhóm có 2 xã viên do D??ng Tân M?n, "??i tr??ng chính tr?" c?a thôn, ph? trách chung. Khi t??ng g?m binh mã đồng ???c

ào lên, họ đều không biết đó là cái gì, liền vứt lung tung ra xung quanh. Lúc đó Triệu Khang Dân, cán bộ Phòng Văn hóa huyện Lâm Động, tình cờ có mặt, thấy các mảnh gốm lìa, liền dắt xe đạp ra ngoài xã viên, trong đó có Dộng Tân Mãn, mang về xếp góc sân trổ sự huyền.

Cũng theo các cơ quan chức năng, trước khi việc này xảy ra, đã có gần 40 người dân ở Tây Dộng thấy nhìn thấy các mảnh gốm và những tảng tảng. Họ không biết những mảnh gốm và những tảng tảng nằm rải rác ở góc vườn, bờ ruộng có tác dụng gì và là tảng gì mà không ít người cho rằng những tảng đó là do bọn họ đào trộm mộ vứt ra.

Năm 1974, người dân ở đây vẫn coi các tảng này là "ôn thần". Khi gặp tảng, họ dùng hàng loạt vĩa, đập về phía họ tránh ôn thần. Có người thì mang tảng ra ngoài ruộng dùng làm "bùn nhin" để tưới chim chóc để phá cây trồng. Chính Viện trưởng Viện Trung Nhật trên tảng để công tác liền dắt một đội nhân viên đi tìm kiếm các mảnh vỡ về hai bên tảng. Vì thấy việc này là người đầu tiên phát hiện ra bình mã đồng đã không thể ra. Vì vậy họ nên ngay sau khi có cuộc gặp giữa Tổng thống Mỹ Clinton với Dộng Chí Phát trên tảng nói.

Bây giờ, các media lớn phóng viên tìm cách tiếp xúc với nông dân Dộng Chí Phát để tìm hiểu xem ai là người đầu tiên phát hiện ra bình mã đồng ở đây. Dộng Chí Phát từ chối với lý do "phiên phiên làm".

Để sâu tìm hiểu, người ta mới về lại ra ruộng: từ khi trước gặp Tổng thống Clinton với danh nghĩa "người đầu tiên phát hiện ra bình mã đồng", rồi kèm theo đó là những món vật chất thu được, Dộng Chí Phát đã phải hứa hẹn nhiều sự trích nhượng cá nhân trong thôn. Rồi nhiều người cùng nhau ra ruộng chôn chính mình mới là người đầu tiên phát hiện ra bình mã đồng chứ không phải Dộng

Chí Phát .

Nhiều phóng viên cũng tiến hành các cuộc tiếp xúc với Dzung Tân Mãn. Hiện Dzung Tân Mãn đã 68 tuổi, đang làm thuê cho một cửa hàng bán đồ lưu niệm tại khu Lăng Tàn Thủy Hoàng với mức lương 1.000 đồng/tháng. Tại nơi bán hàng, Tân Mãn treo một bức ảnh lớn chụp mình và rất nhiều tượng binh mã đồng. Ngoài ra còn treo thêm một giấy chong nhon là ngòi phát hiện ra binh mã đồng.

Dzung Tân Mãn trả rất bức xúc: "Nó có tới 9 ngòi phát hiện ra binh mã đồng, nay 5 ngòi đã mất, chỉ còn lại 4, trong đó có tôi và Dzung Chí Phát, mà ai cũng già rồi. Thế mà vẫn chưa có một quy định chính thức nào về vấn đề này. Còn nếu chưa coi Dzung Chí Phát là ngòi đầu tiên và duy nhất phát hiện ra binh mã đồng thì quá bất công". Dzung Tân Mãn hy vọng vấn đề sẽ được cấp có thẩm quyền giải quyết khi mình chưa "sang thế giới bên kia".

Sở dĩ, Tân Mãn rất vấn đề ngòi phát hiện ra binh mã đồng to tát như vậy, vì theo Cục Văn vật tư liệu Thiểm Tây, thì đây thuộc về lĩnh vực "quyên lợi và danh tiếng". Nhưng ngòi này đòi được ghi nhận tên mình là ngòi "phát hiện ra binh mã đồng" trên mộ vào hồ sơ. Thế thì phải cho họ giấy chong nhon, cũng như phải "thăng" cho họ một món tiền tượng trưng. Nhưng vì lý do này chưa từng có tiền lệ ở Trung Quốc nên Cục Văn vật không thể trả lời mà đành yêu cầu của họ. Cục chỉ định ý vì phát hiện ra binh mã đồng là của một tập thể xã viên chứ không là của riêng ai cả.

Sở dĩ việc càng trở nên phức tạp khi những ngòi phát hiện ra mộ ra ký tên vào các món hàng lưu niệm và chụp ảnh cùng du khách có thu phí. Rồi ai cũng giải thích mình chính là ngòi đầu tiên phát hiện ra binh mã đồng nhằm mục đích kinh doanh. Thậm chí khi vào thăm và mua hàng ở cửa hàng của Dzung Tân Mãn, ai muốn được ký cửa ông thì phải có phí phí. Còn Dzung Chí Phát thì cũng thăng xuyên

?n cánh v?i h??ng d?n vi?n du l?ch ?? bán ?? l?u ni?m. Nh?ng ki?u làm ?n này nhi?u khi gây ra cãi c? gi?a khách v?i nhân vi?n bán hàng, làm x?u hình ?nh c?a khu l?ng m?, gây ra nh?ng ph?n c?m v?i khách tham quan. Nh?ng cho t?i nay các c? quan h?u trách c?a Trung Qu?c c?ng nh? c?a khu l?ng m? T?n Th?y Hoàng v?n ch?a tìm ra ph??ng pháp gi?i quy?t h?p lý cho v?n ?? này

Nguy?n Ti?n C? (theo Trung Hoa Kh?o c? lu?n)

<http://antg.cand.com.vn/vi-vn/hosomat/2011/3/74658.cand>